

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ความคิด รวมทั้งคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิต และช่วยให้ได้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี เพียบพร้อมไปด้วยคุณสมบัติที่สามารถสร้างตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีประโยชน์และมีความผาสุก ซึ่งการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาเป็นภาระหน้าที่ของชุมชนในการให้การศึกษาโดยมีพ่อแม่ คนแก่และช่างฝีมือเป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา วิชาความรู้ให้แก่เด็ก การจัดการศึกษาจึงมีรูปแบบหลากหลายและสอดคล้องกับพื้นฐานหรือวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนแต่ความหลากหลายของรูปแบบการศึกษาได้สูญหายไป เมื่อรัฐเข้ามามีความคุ้มครองจัดการศึกษาและการนำเอาระบบการศึกษาของประเทศตะวันตกและภูมิปัญญาสากลเข้ามายืนหลักในการจัดการศึกษาแทนระบบการศึกษาเดิม จึงทำให้ภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะในส่วนของการศึกษาพื้นบ้าน ได้ถูกตัดออกจาก การศึกษาเรียนรู้ในวิถีชุมชนจนเกือบหมดสิ้น ทำให้หลักสูตรที่สอนห่างไกลชีวิตจริงของชุมชน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องไกลตัวทำให้เกิดปัญหาการดำรงชีวิต (หนึ่งฤทธิ์ จิงหอม, 2551: 1)

กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้ห้องถินมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของห้องถิน ให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของห้องถินของตนเอง เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณีในห้องถิน ตลอดจนสามารถแก่ปัญหาพัฒนาชีวิตของตน ครอบครัวและสังคมความรู้ที่ได้อาจมาจากการภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมและถ่ายทอดต่อ ๆ กันมา แม้จะแตกต่างกันตามสภาพของห้องถินก็สามารถนำความรู้นี้ มาพัฒนาห้องถินและดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ (นิคม ชมพุหลวง, 2542 อ้างถึงใน สุสารัตน วรรณโภค, 2552: 2) ดังนี้สถานศึกษาจะต้องร่วมมือกับบุคคล องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ห้องถิน มีการปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดสาธารณะการเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะส่งเสริมสนับสนุน ในการจัดบรรยายภาษาสภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาห้องถิน เพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 13) หลักสูตรปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546: 31-37) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยจัดกิจกรรมการเรียนจากประสบการณ์ตรงของเด็ก

ให้เด็กได้ลงมือกระทำและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม โดยให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น เรียนรู้อย่างมีความสุข จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ดูแลด้านสุขนิสัยและโภชนาการเหมาะสมเด็ก จึงจะพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัยแสดงประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างชัดเจนในด้าน การพัฒนาเด็ก การมีส่วนร่วมและการสร้างความรู้เข้าใจทางการศึกษาปฐมวัยแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม การจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กต้องให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย (จำนวน วินัยศรี, 2536 ถึงถ้วนในพระราชพิธี พุทธองค์, 2551: 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้การศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาตลอดชีวิต สถานศึกษา สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระบุให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรปฐมวัยโดยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัยเด็กจะบรรลุตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุควรดำเนินถึงคุณลักษณะ ตามวัยของเด็กด้วย

การจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาเป็นการหน้าที่ของชุมชน ชุมชน ได้ส่งเสริมให้การศึกษา แก่ลูกหลานและสมาชิกในชุมชนทั้งด้านวิชาและอาชีพ โดยมีพ่อแม่คุณพ่อคุณแม่และซึ่งมีเป็นผู้ช่วยเหลือวิชาความรู้ให้แก่เด็ก การจัดการศึกษาในลักษณะนี้จึงมีรูปแบบที่หลากหลาย และสอดคล้องกับพื้นฐานหรือวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน ความหลากหลายของรูปแบบการศึกษาที่เคยมีในชุมชน ได้สูญหายไป เมื่อรัฐเข้ามายควบคุมการศึกษา ในการจัดการศึกษาได้มีการกำหนดนโยบาย หลักการและแนวปฏิบัติจากหน่วยงานที่อยู่ส่วนกลาง ทำให้หลักสูตรที่นำมาสอนห่างไกลชีวิตจริง ของชุมชนผู้เรียนรู้เรื่องไกลตัวมากกว่าที่จะรู้เรื่องตัวเองทำให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิตและช่วยตัวเองไม่ได้ (กิงดาว ต้อยศ., 2550 ถึงถ้วนใน กรมวิชาการ, 2542: 1)

จากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพชุมชน และสังคมของตนเองน้อย ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ในการจัดการศึกษาโดยใช้ หลักสูตรที่เหมือนกันทั่วประเทศย่อมมีทั้งข้อดี และข้อบกพร่อง อยู่ทั้งประการ ทั้งนี้ เพราะความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกันไป และจากรายงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย ในมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนรักการเรียนรู้ มีทักษะในการแสดงทางความรู้ ได้ระดับคุณภาพ พอดี ปรับเปลี่ยนผลสำเร็จ 63 % ซึ่งจัดอยู่ในขั้นต่ำ และจากข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) ให้สถานศึกษานำแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษาบ้าง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน, 2550)

ขณะนี้ในการพัฒนาหลักสูตรจึงควรกำหนดให้มีทั้งหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท สำหรับคนทั่วไปและหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับคนในแต่ละท้องถิ่น ดังที่ แก้วตา สีสุขแก้ว (อ้างถึงใน อุดม เซย์กิวงค์, 2545: 4) ได้กล่าวไว้ว่าในการปฏิบัติ ชุมชน จะต้องเข้ามายืนหนาทในการจัดการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนของแต่ละท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนความต้องการของชุมชน เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมใน ด้านต่าง ๆ นั้นหมายความว่าหลักสูตรท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของท้องถิ่น มากที่สุด

จากสภาพปัจจุบันที่กล่าวมาแล้วข้างต้นหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของ ชาติ จึงได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกาลสมัย เพราะหลักสูตร นั้นถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจของการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนานี้อย่าง โดยจัดทำหลักสูตรย่อยจากหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง ได้ตามความเหมาะสม ดังจะ เห็นได้จากแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรฐาน 27 วรรค 2 ที่ระบุว่า “ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีหน้าที่ จัดทำสาระของหลักสูตรจากหลักสูตรแกนกลาง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นมาตรฐานที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ” เมื่อพิจารณาจากแนวดำเนินการดังกล่าวแล้วจะพบว่า ท้องถิ่นหรือชุมชนล้วนมี บทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของ ท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตที่ แท้จริงในท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 17)

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน บ้านหนองม่วง ในระดับปฐมวัย ในมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนรักการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ได้ระดับคุณภาพ พอดี ประเป็นผลสำเร็จ 63% ซึ่งจัดอยู่ในขั้นต่ำ และจากการข้อเสนอแนะของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) ให้สถานศึกษานำเหลาเรียนรู้ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษา บ้าง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน, 2550) ในระดับเขต พื้นที่ ส่วนใหญ่มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากและมีข้อเสนอแนะในระดับประเทศ ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ให้โรงเรียนควรร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก และภายนอกสนับสนุนในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ให้นำภูมิปัญญา

ท่องถินมาส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านของเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2552: 57)

สภาพวิกฤติเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทยให้สามารถผลิตผู้ที่มีความสามารถ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนี้ เยาวาพา เดชะคุปต์ (2542: 4-6) ได้เสนอหลักในการจัดการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ไว้ว่า หลักสูตรควรเน้นสภาพชีวิตจริง กิจกรรมที่จัดการเปิดโอกาสให้เด็ก รู้จักแก้ปัญหาและแสดงความรู้สึกดีของตนอย่างอิสระ และควรเน้นการปรับตัวของเด็กให้เด็ก ได้เรียนและทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วย ดังนั้นการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท่องถินระดับปฐมวัย โดยการนำบทนarrantiven ประเมิน ศิลปะ วัฒนธรรมในท่องถิน ตลอดจนทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท่องถินมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จึงเป็นสิ่งสำคัญและเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากทำให้เด็กได้เรียนรู้และสืบทอดประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงามของท่องถินนอกจากนี้การให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวยังสอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนในท่องถินอีกด้วย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ที่ควรให้เด็กได้มีโอกาสสัมผักระหว่างรู้เรื่องราวด้วยกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจัดให้มีการพัฒนาการด้านการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรอบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 39-41)

การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่สนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ชุมชน และธรรมชาติ เป็นบุญทรัพย์มหาศาลาที่เราสามารถค้นพบความรู้ได้ไม่รู้จบ ซึ่งการเรียนรู้จากธรรมชาติได้ช่วยผู้เรียนเข้าใจความจริงของชีวิตที่ มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เราเรียนรู้จากชุมชน และธรรมชาติในเรื่องต่าง ๆ มากมาย การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ขั้นสำรวจ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ 2) ขั้นเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้และปฏิบัติกรรม 3) ขั้นประเมินผล โดยมีผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ 4) ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ 5) ขั้นประยุกต์ความรู้และเผยแพร่ผลงาน

เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน ค้นคว้าหาความรู้จนสามารถหาคำตอบได้จากกิจกรรมที่ปฏิบัติโดยครูจัดสถานการณ์ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน (สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย, 2550: 1-4)

ตำบลแม่ทอม เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอบางคล้า สภาพภูมิศาสตร์เป็นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก มีพืชเศรษฐกิจคือ “ข้าวตากแห้ง” และการปลูกยางพารา และมีทะเลสาบซึ่งจัดแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม มีประเพณีประจำท้องถิ่นเป็นของตนเอง และยังเป็นเขตอนุรักษ์ที่มีคุณค่าพร้อมทั้งประวัติศาสตร์ของแหล่งโบราณสถานที่บ่งบอกถึงเก่าแก่ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่า ตำบลแม่ทอม มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อ มีวัดเก่าแก่โบราณซึ่งคร่าแก่การศึกษาแก่นบุคคลรุ่นหลัง

ดังนั้นการที่ผู้เรียนหรือเยาวชนในตำบลแม่ทอม ได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตำบลแม่ทอม จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะการ ได้เรียนรู้เรื่องราวที่สอดคล้องกับวิธีชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่แท้จริงในท้องถิ่นของตน ย่อมส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน และอยากรักษาท้องถิ่นของ เหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรียนเรื่อง แม่ทอมศึกษา เพื่อตอบสนองต่อเจตนาرمณ์ของการจัดการศึกษาในปัจจุบันและเพื่อใช้ในการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองม่วง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะนำไปสู่ความรักและความภาคภูมิใจ ตลอดจนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นให้ดำรงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ตามลamer จำกัด จำนวน 13 ห้องเรียน จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 96 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองม่วง ตามลamer จำกัด จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ หน่วยการเรียนรู้ แม่ทอมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ตามลamer จำกัด จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 16 คน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว เรื่องราวเกี่ยวนุ俗คลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

3. ขอบเขตของตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น

1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่น

3.2 ตัวแปรตาม

1) ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

2) ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ เรื่องแม่ทอมศึกษา

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ใช้ระยะเวลาในการวิจัย 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวมใช้เวลาในการวิจัย 15 ชั่วโมง

สมมุติฐานการวิจัย

- ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในห้องถิน สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในห้องถิน อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

- แม่ทอมศึกษา** หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในห้องถินใน ตำบลแม่ทอม ซึ่งมีทั้งหมด 3 เรื่อง คือ ขาต้าแดง, ส้มโอห้อม และเหนีหวานตาม ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ นำมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านหนองม่วง ได้เรียนรู้
- แหล่งเรียนรู้ในห้องถิน** หมายถึง สื่อและสถานที่เรียนรู้ในห้องถินที่จัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัย ได้เรียนรู้เรื่องแม่ทอมศึกษาโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับตำบลแม่ทอม อำเภอทางกล้า จังหวัด

สงส叨 ที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ตลาดน้ำบางหี วัดคุเต่า อาชีพในชุมชนการปลูกข้าวแต่เดิมใน
ตำบลแม่ทอม คำขวัญ และประเพณีการแบ่งเรือยาวบางหี

**3. การจัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัย
เรียนรู้จากสภาพจริง จากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ใน
ตำบลแม่ทอม มีขั้นตอน การจัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ 5 ขั้นตอนดังนี้**

**3.1 ขั้นสำรวจแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ขั้นที่ครูนำเด็กปฐมวัยไปศึกษาสำรวจแหล่ง
เรียนรู้ วัดคุเต่า ตลาดน้ำบางหี สวนข้าวแต่เดิมรอบๆ โรงเรียน และในชุมชนในตำบลแม่ทอม**

**3.2 ขั้นเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ขั้นที่ครูนำเด็กปฐมวัยศึกษาแหล่งเรียนรู้ และ^ก
ปฏิบัติกรรม เกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ท่องถิ่น เรื่อง แม่ทอมศึกษา**

**3.3 ขั้นประเมินผลจากแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ขั้นที่ ครูให้เด็กปฐมวัยทำแบบทดสอบ
วัดพื้นฐานทางคณิตศาสตร์หลังจากศึกษาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บรรลุดประสงค์การเรียนรู้ในหน่วย
การเรียนรู้ เรื่อง แม่ทอมศึกษา โดยมีครูผู้สอน เป็นผู้ประเมิน**

**3.4 ขั้นนำไปใช้จากแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ขั้นที่เด็กปฐมวัยสามารถนำความรู้ เรื่อง
แม่ทอมศึกษา ที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ในท่องถิ่นไปใช้**

**3.5 ขั้นประยุกต์ความรู้และเผยแพร่ผลงานจากแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ขั้นที่เด็กปฐมวัย
นำความรู้ที่ได้จากการเรียนจากแหล่งเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ท่องถิ่น เรื่องแม่ทอมศึกษา ไปประยุกต์
ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์**

**4. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หมายถึง ความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็ก
ปฐมวัยในการนับจำนวน 1-20 และการรู้ค่าจำนวน วัด ได้จากแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทาง
คณิตศาสตร์ดังนี้**

- 4.1 การนับ 1-20
- 4.2 การรู้ค่าจำนวน 1-20
- 4.3 การรู้ค่าจำนวนเท่ากัน
- 4.4 การรู้ค่าจำนวนที่มากกว่า – น้อยกว่า
- 4.5 การรู้ค่าจำนวนมากที่สุด – น้อยที่สุด

**5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกสนใจ การเห็นคุณค่า ความนิยมชอบ มีความสุข
ขณะที่ได้รับการจัดประสบการณ์ และความรู้สึกที่ดีของเด็กปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท่องถิ่นเรื่องแม่ทอมศึกษา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก
ปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น**

6. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย-หญิง ที่มีอายุ 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนบ้านหนองม่วง ตำบลแม่ทอม อำเภอ บางกล้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับเด็กปฐมวัย ตำบลแม่ทอม อำเภอ บางกล้ำ จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ได้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เรื่อง แม่ทอม ศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย อำเภอ บางกล้ำ จังหวัดสงขลา ที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2. เด็กปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับตำบลแม่ทอมมากยิ่งขึ้น ทำให้ทราบการพัฒนาของเด็กปฐมวัยด้านทักษะคณิตศาสตร์ และพฤติกรรมการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมในการดำรงชีวิตต่อไป

3. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการการเรียนรู้แก่ครูปฐมวัยในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย